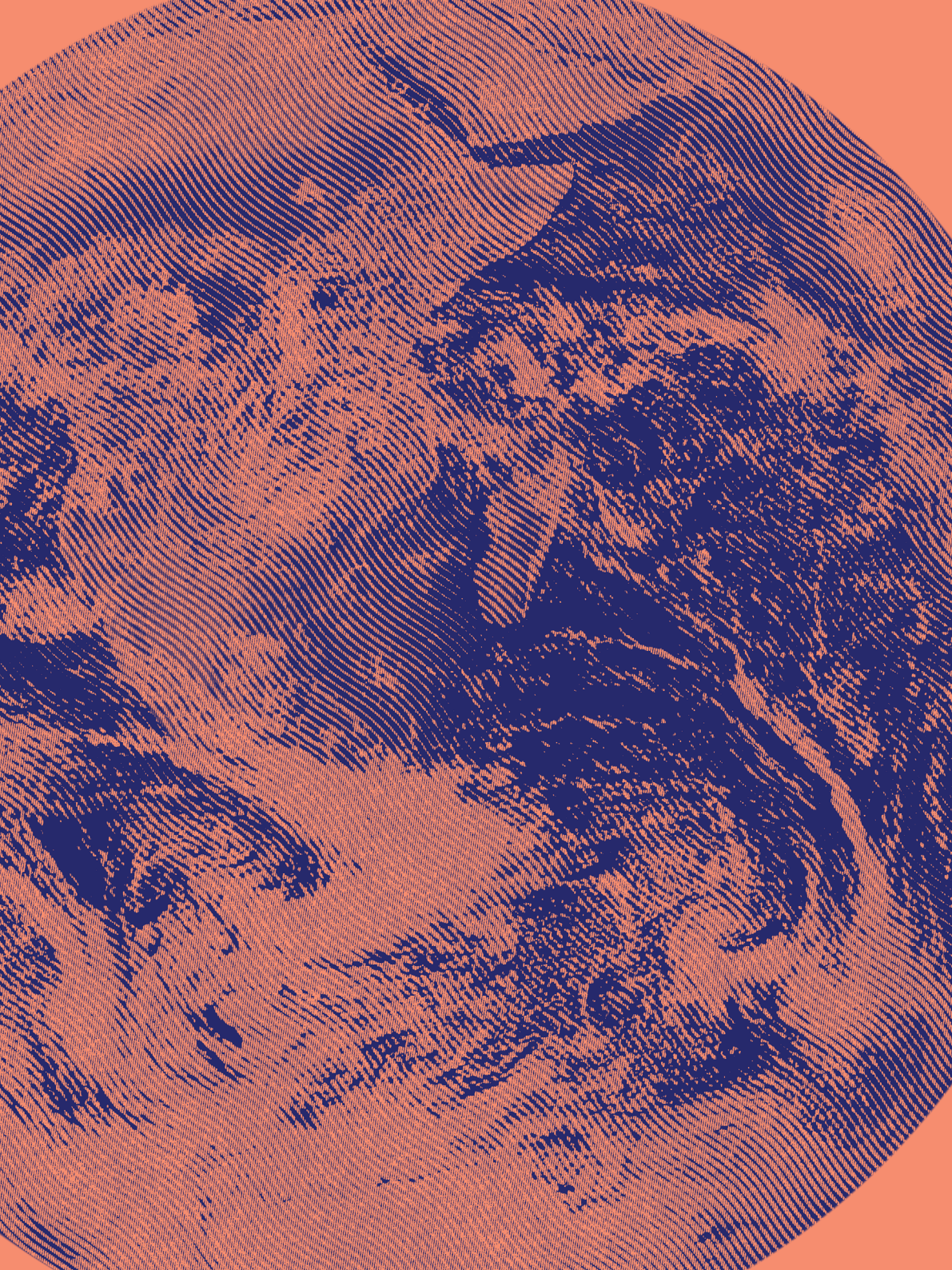




ДОМЕН
РНИДС

Како изабрати домен

Водич за микро, мала и средња предузећа

Домен је од суштинског значаја за ваше онлајн пословање.

Домен може да утиче на то да ли ће вас купци лако наћи на интернету или ћете се изгубити у непрегледном океану веб-сајтова. Он дефинише две ваше најважније адресе на интернету – адресу вашег веб-сајта и адресу ваше е-поште, и тиме представља основни елемент вашег онлајн идентитета. На интернету тренутно има око 400 милиона активних сајтова, а онлајн идентитет ваше фирме је оно што вас издваја од других и помаже онлајн купцима да вас препознају и одлуче се баш за вашу понуду.

Овај водич ће вас провести кроз процес избора и регистрације и помоћи вам да дођете до домена који вам највише одговара. Ви имате озбиљну фирму, а избором правог домена тако ћете се и представити целом свету.



01. Шта је то домен?

Ако направимо паралелу са офлајн светом, сајт је ваша продавница (или канцеларија, или оба на истој локацији), хостинг је ваша интернет парцела са прикључком на струју и воду, а домен је ваша адреса. Ако је и ваша е-пошта на вашем домену, онда је то као да сте поштанско сандуче ставили на зид своје продавнице, као сваки добар домаћин. Кад се тако скућите, постајете глобално видљиви и доступни купцима 24 сата 7 дана у недељи, 365 дана у години, и викендом и празником, и имате прилику да развијате своје онлајн пословање.

.rs

.срб

Пример

Рецимо да имате фирму која се бави продајом спортске обуће и да је њена онлајн адреса nazivfirme.rs. Ту имате приказан матични број, шифру делатности, ПИБ, контакт податке и сл., што се може назвати „канцеларијом”. Као што ваша радња има различите рафове за различиту обућу, тако и на сајту имате посебне „рафове”, односно посебне странице за сваку групу артикала, па бисте могли имати nazivfirme.rs/patike/duboke, nazivfirme.rs/patike/plitke, nazivfirme.rs/cipele/espadrile итд. За разлику од физичке радње у коју купац мора да уђе и да тражи по рафовима, на интернету га можете довести директно до одређене стране, односно онлајн рафа, на коме, без лутања, може одмах наћи шта му треба. Згодно, зар не?

Ако сте и своју е-пошту везали за свој домен, онда би продаја комуницирала, на пример, са адресе prodaja@nazivfirme.rs, набавка са nabavka@nazivfirme.rs, за општи контакт би могла да послужи адреса kancelarija@nazivfirme.rs или info@nazivfirme.rs итд.

Добра страна интернета је и постојаност – ако се ширите на друге градове и отварате продавнице и канцеларије широм земље, ваша онлајн адреса уопште не треба да се мења – само додајте нове онлајн странице за нове офлајн локације.

02. Због чега је важно имати домен?

Ако направимо паралелу са офлајн светом, сајт је ваша продавница (или канцеларија, или оба на истој локацији), хостинг је ваша интернет парцела са прикључком на струју и воду, а домен је ваша адреса. Ако је и ваша е-пошта на вашем домену, онда је то као да сте поштанско сандуче ставили на зид своје продавнице, као сваки добар домаћин. Кад се тако скућите, постајете глобално видљиви и доступни купцима 24 сата 7 дана у недељи, 365 дана у години, и викендом и празником, и имате прилику да развијате своје онлајн пословање.

Власништво

Ваш веб-сајт је ваша локација на интернету. Ви сте њен власник и одлучујете о томе како ће изгледати и шта ће се у том простору наћи. Можете га дизајнирати онако како ви желите, до најситнијих детаља, можете направити продавницу и уградити све функционалности које желите, можете је проширити додавањем страница, ако ширите асортиман или отварате нове продавнице по Србији, можете омогућити различите начине комуникације са заинтересованима, лојалним купцима можете понудити поклоне и попусте у знак захвалности... О свему ви одлучујете.

Данас је неопходно да, као фирма, будете присутни на свим вама релевантним друштвеним мрежама, али морате бити свесни тога да сте на свакој од њих само гост који то своје присуство може да изгуби у сваком тренутку вољом власника те мреже. Без обзира на то колики био ефекат у погледу маркетинга или броја потенцијалних нових купаца стечених путем друштвених мрежа, ви немате никакву контролу над тим када ће се неко правило променити, нити колико ће далекосежне бити последице те промене. Градити пословање на туђој локацији је ризик који себи не бисте смели да дозволите, јер ако вас купци једном не нађу на познатој адреси, други пут вас неће ни тражити – конкуренстска понуда је на само клик далеко.

То не значи да треба да занемарите друштвене мреже, али значи да веб-сајт треба да буде централна локација за све што радите на интернету.

Према Ипсосовом истраживању из октобра 2021, **80%** онлајн купаца се информише, а **77%** њих купује преко званичног веб-сајта фирме. Истовремено, преко друштвених мрежа се информише тек **59%** интернет корисника, а купује свега **42%**.



Мало нам је Фејсбук правио проблеме и два пута нас је блокирао по ножарским групама и забранио да постујемо, мислећи да је реч о оружју. Ово, али и искуства неких колега којима се дешавало да им избришу налог – а у том случају губите све – довеле су до тога да нам се коначно упале лампице да је потребно да, поред друштвених мрежа, имамо и свој сајт. Сада нам поруџбине долазе преко контакт форме, са сајта, људи долазе. Завртели смо точак тако да, чак и да нам угасе друштвене мреже, то нам не би било претерано битно.

- Далибор Тркуља, мајстор за израду уникатних сечива из Инђије

Идентитет

Када размишљате о избору домена, имајте на уму своју фирму и њене вредности, вашу тренутну понуду и обим пословања, али и визију будућег развоја фирме.

Ако сте на самом почетку, имате ту предност што крећете од нуле и имате прилику да паралелно изградите своју фирму и на интернету и у физичком свету. У случају да је домен, који вам је био први избор већ заузет, имате могућност да направите мање корекције чак и у називу своје будуће фирме и прилагодите га називу домена који вам је доступан.

Кад су оснивачи Гугла бирали назив за своју нову компанију, иницијална идеја била је **googol**, што је математички термин за број који чине цифра 1 и стотину нула. Међутим, приликом провере да ли је одговарајући домен доступан, уместо googol.com њихов колега је укуцао google.com. Пошто је тај домен био слободан за регистрацију, а назив Google се Пејџу (Лари Пејџ, суоснивач Гугла) допао и више од иницијалне идеје, компанија је добила назив Google и кренула да гради своју империју на домену google.com.

Ако ваша фирма већ постоји и има препознатљиве производе и услуге, а и сам назив фирме је постао познат, постоји реална могућност да ваша транзиција на интернет неће проћи баш глатко, јер су неки вама интересантни домени већ регистровани. Међутим, уз мало креативности и прилагођавања доступним опцијама, и такви проблеми су решиви.

Такође, треба размислити и о плановима за будућност – да ли планирате географско ширење, или намераваате да понудите неке нове производе или услуге? Ако је одговор на ова питања „да“, добро размислите о избору домена и водите рачуна да он буде „отпоран“ на могуће промене у будућности. Ако планирате да се ширите и ван граница Србије, треба на време да заштитите свој интернет идентитет и на свим тржиштима на којима планирате да будете активни.

Старбакс се на српском тржишту **појавио у априлу 2019**, али су домен starbucks.rs **регистровали** скоро 10 година раније – 15. 6. 2009. године.



Када су усаглашени назив ваше фирме и назив вашег домена, а тиме и адреса вашег веб-сајта и имејл адресе, поставили сте добре темеље вашег онлајн идентитета. Тиме дајете до знања купцима, снабдевачима, партнерима, али и конкурентским фирмама да сте озбиљан играч.



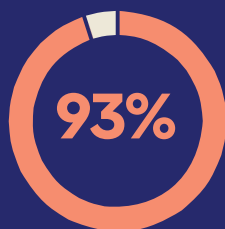
Веб-сајт нам је неизмерно помогао. У овом тренутку komleko.rs је наша једина и најважнија продавница. Иначе, изабрале смо .rs домен зато што смо се на самом почетку дефинисале као мала београдска млекара и хтеле смо да нагласимо то локално порекло. Стога, нисмо ни размишљале да узмемо .com, већ смо хтеле да нагласимо да смо ми одавде, из овог града.

- **Светлана Ћопић**, сувласница млекарне „Комлеко“, прве биљне млекарне у Србији

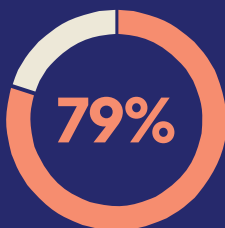
* Имејл адресе које у себи садрже интернет домене фирми, него онима које комуницирају са бесплатних сервиса (gmail.com и сл.).

Поверење

Људи купују од предузећа у која имају поверење. Код изградње таквог поверења од суштинског је значаја да свој посао развијате на својој онлајн локацији, на властитом домену. То вам даје ноту стабилности и аутентичности, а то су кључне ставке ако желите да привучете онлајн купце да купују баш у вашој е-продавници.

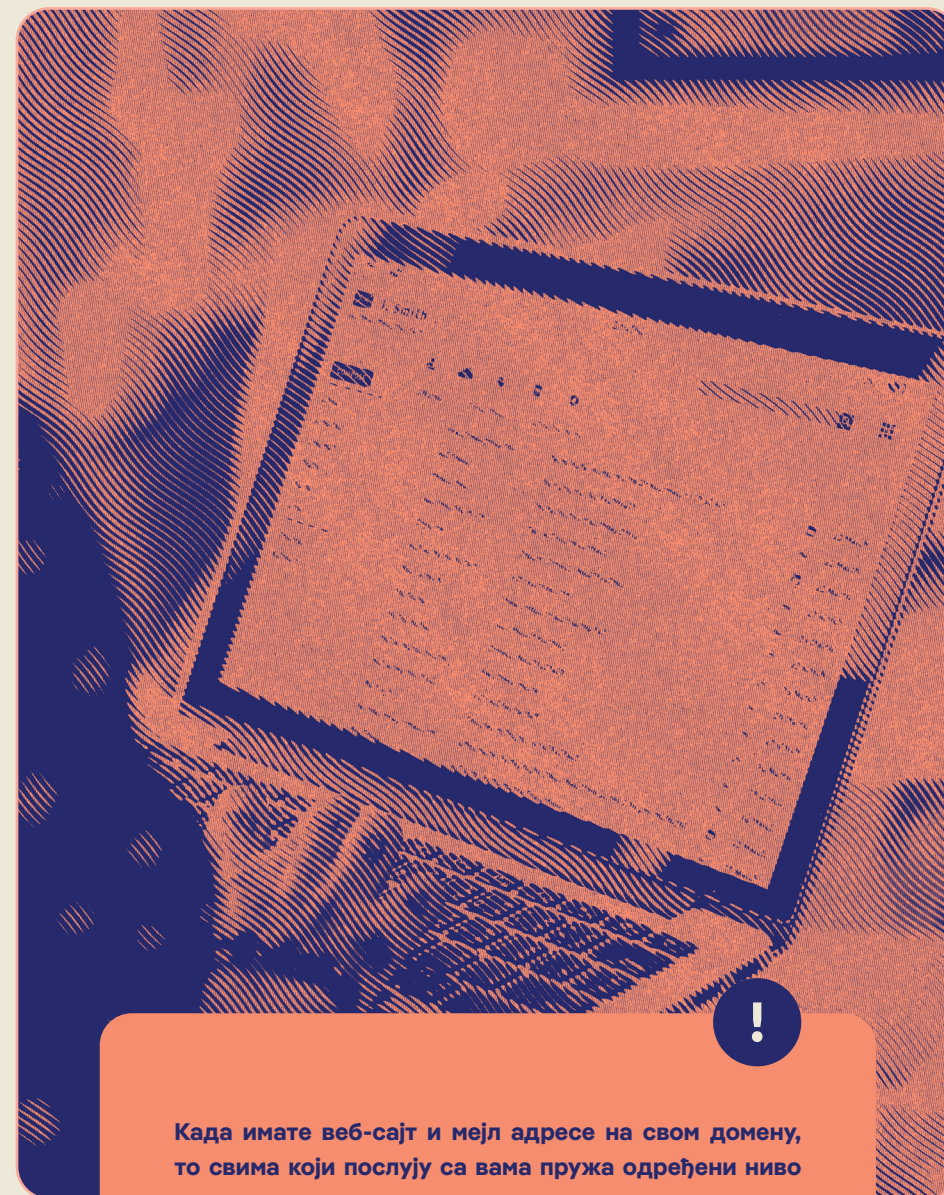


онлајн купаца у Србији је спремније да купи од продавца који има сопствени веб-сајт



онлајн купаца у Србији више верује фирмама са брендираним имејлом*

У изградњи поверења адреса е-поште има значајну улогу. Коришћењем неког од бесплатних сервиса ви се представљате као неко ко своје поштанско сандуче има на неком од бројних локала у неком пословном центру. Постављањем имејл адресе на властити домен, ви своје поштанско сандуче постављате на зид своје канцеларије или радње и тиме дајете до знања да сте озбиљна фирма. Адресу на вашем домену људи повезују са опипљивим предузећем, док бесплатна имејл адреса одаје утисак непрофесионалности.



Када имате веб-сајт и мејл адресе на свом домену, то свима који послују са вама пружа одређени ниво сигурности и шаље поруку да сте у послу на дуге стазе.

03. Домен и веб-адреса

Вероватно сте приметили да се начин приказа адресе веб-сајта временом мењао. Некад су приказиване као `http://www.nazivfirme.rs`, па само `www.nazivfirme.rs`, да би се сад најчешће приказивао само домен: `nazivfirme.rs`. Притом се и онај почетни део променио, па се сад уместо `http` најчешће користи `https`. О чему је реч?

Са `www` или без њега

Не тако давно, скоро свака адреса веб-сајта почињала је са `www`, поддоменом који се традиционално користио да означи адресу на вебу (World Wide Web је интернет сервис који омогућава да се преко веб-прегледача приступи сајтовима који се налазе на интернету). Међутим, временом је постао сувишан, јер су га у претрагама људи све више изостављали тражећи одређене веб-адресе.

Да ли ћете у својој веб-адреси користити `www` или нећете, углавном је свеједно. Из корисничког угла, лакше је баратати адресом без `www`, док из техничког угла има неких разлика, али оне нису значајне. Битно је само имати у виду да адресе са `www` и без `www` претраживачи виде као две различите адресе. Стога, да би све радило како треба, неопходно је да урадите следеће:

- да **`www.nazivfirme.rs`** преусмерите на **`nazivfirme.rs`**, или обратно.
- да обе варијанте тако подесите да их претраживачи не третирају као два одвојена веб-сајта у резултатима претраге.

То вам може обавити тим који вам прави веб-сајт.

Делови веб-адресе

У општем случају, ваша веб-адреса се састоји од неколико делова – протокола (`http` или `https`), поддомена (`www`), домена са доменском екстензијом (`rnids.rs`), фолдера и назива конкретне веб-странице или фајла. Јединствена веб-адреса одређеног ресурса на интернету (нпр. веб-странице) назива се URL (Uniform Resource Locator).



HTTP (HyperText Transfer Protocol) је протокол дизајниран за комуникацију између веб-прегледача и веб-сервера. HTTPS (HTTP Secure) је новија верзија HTTP протокола која омогућава шифровану комуникацију између веб-сервера и интернет корисника и штити од хакерских напада до којих може доћи током те комуникације.

Тенденција је да `https` постане подразумевани протокол, јер Гугл у резултатима претраге фаворизује сајтове који користе `https`, а веб-прегледачи сајтове који користе `http` означавају као небезбедне. Да бисте избегли ове проблеме, потребно је да набавите сигурносни (SSL или TLS) дигитални сертификат који омогућава коришћење `https` протокола. Постоје различити типови сигурносних сертификата, а они основни се могу набавити по врло приступачним ценама, док се неки могу добити и бесплатно уз одређене хостинг пакете.

Према W3Techs статистици, крајем септембра 2022. 79.7% свих сајтова на вебу користило је `https` протокол. Тај проценат има тенденцију сталног раста.

04. Врсте домена

Назив интернет домена (код нас се најчешће користи само појам „домен“) представља основни елемент адресне структуре интернета. Састоји се од најмање два сегмента раздвојена тачком (нпр. domen.rs), а постоје и називи од три сегмента (нпр. domen.co.rs), при чему тачка и задњи сегмент представљају доменску екстензију. Доменске екстензије означавају домене највишег нивоа у интернет хијерархији, а они могу да буду генерички и национални.



Домени највишег нивоа

Генерички домени највишег нивоа нису везани за одређену државу. Међу најпознатијима (и најстаријима) су .com, .net и .org.

Национални домени највишег нивоа повезани су са одређеном државом. Њихове ознаке се одређују на основу међународне двословне латиничке ознаке државе (као што је наш .rs домен).

Интернационализовани домени (IDN) исписани су писмом које није енглески алфабет. Та писма могу бити ћирилица, грчко, кинеска, арапска, индијска и остала писма, али и латиница која садржи слова са дијакритичким знацима, која не постоје у енглеском алфабету (као што су đ, š, ž, ä, ß, ů и друга). Ту се убраја и наш .срб домен, али и IDN .rs – од децембра 2018. могуће је регистровати .rs домene који у називу могу имати слова из већег броја латиничких писама која се користе у Србији.

Поддомени

Поддомен је део назива домена и налази се на почетку. Он омогућава креирање посебних сервиса на постојећем домену. На пример, Гуглов имејл сервис се налази на адреси <https://mail.google.com>, где је „mail“ поддомен.

05. Како одабрати прави домен

Домен треба изабрати тако да:

- буде што **краћи**, да се **лако изговара** и још лакше **памти**. Шта вам вреди фантастичан сајт на адреси коју нико не може да понови?! Наравно, Гугл ће адресу вашег сајта наћи како год да гласи, али кад буде било потребно да је усмено саопштите, било путем медија или директно, компликована адреса може да представља проблем.
- буде **препознатљив** – да би се ваша интернет адреса разликовала и издвајала вас из мноштва (на интернету има преко 350 милиона регистрованих домена и око 400 милиона активних сајтова).
- садржи вама битан појам, неку вама битну **кључну реч** (или фразу) која је релевантна за ваш посао и директно асоцира на њега – доменом саопштавате и Гуглу и својим купцима која је тема вашег веб-сајта.
- **не асоцира** на адресу неког **већ популарног сајта**, јер желите да посетиоци дођу на ваш сајт, а не на тај други, зато што су побркали адресе.
- буде **једнозначан**, да се без дилеме пише сходно томе како се изговара. С тим у вези, треба бити опрезан са појмовима који у оригиналу садрже наше **дијакритичке знаке** (č, ć, š, ž, đ) ако се региструје

назив .rs домена који их не садржи, јер понекад појам написан без дијакритичких знакова може драстично да промени значење. Такође, треба бити опрезан са **бројевима**, јер се никад не зна да ли се у оквиру домена пишу као број или као реч. Постоји и проблем коришћења појединих **страних речи** у називима .rs домена, јер се њихово **писање разликује од читања**. Наведени комуникациони проблеми (осим коришћења страних речи) не постоје у називима .срб и IDN .rs домена, који се **читају онако како се и пишу**.

- покрије најчешће **варијације**. Ако се назив састоји од више речи, онда те речи могу да се напишу спојено, или да се раздвоје цртицама. Ако садржи назив услуге и назив града у коме је нудите, град може бити наведен испред или иза услуге. Називи домена су подложни и тешко видљивим словним грешкама... Зато се препоручује да региструјете све домене за које процените да вам могу направити проблем у онлајн комуникацији. Основни треба користити за дефинисање интернет адреса, а све остале варијације треба имати зато да их не би регистровао неко други и половину „вашег“ саобраћаја одвукао на свој сајт.

06. Регистрација домена у 5 корака

Регистрација домена је брз и лак процес који се врши посредством овлашћених регистара (ОР-ова) широм Србије. То су предузећа која су овлашћена за регистрацију .rs и .срб домена и све послове у вези са називима домена – од регистрације, преко продужења и промене података, до промене самог ОР-а, обављате код изабраног овлашћеног регистра. Регистрацијом домена стичете право његовог коришћења на интернету.



Посебно је важно да тачна и увек ажурна буде адреса е-поште, јер је пресудна за све касније послове у вези са доменом.

01

Изаберите домен

Одаберите .rs или .срб домен који на најбољи начин **описује вас или ваше пословање** и проверите његову доступност на **domen.rs/whois**. Ако је жељени домен заузет, проверите да ли су слични, а вама и даље одговарајући домени доступни за регистрацију.

02

Изаберите овлашћени регистар

На вама је да изаберете онај ОР чији вам ниво услуге, озбиљност понуде, ценовна приступачност и начин плаћања највише одговарају.

03

Доставите податке изабраном ОР-у

Приликом регистрације, потребно је да ОР доставите тачне и потпуне податке, који треба да буду увек ажурни. Посебно је битно да тачна и ажурна буде адреса е-поште, јер је пресудна за све касније послове у вези са доменом – преко ње се идентификујете и комуницирате са ОР-ом у вези са свим што се тиче вашег домена.

04

Уплатите накнаду за регистрацију домена

Регистрација домена подразумева да се за њу плаћа накнада овлашћеном регистру. Пре извршења уплате, он према вама нема никакве обавезе, нити ће жељени домен за вас бити резервисан. Висину накнаде и начин плаћања **одређује сам овлашћени регистар**.

05

Потврдите податке и адресу е-поште

Када се региструје, домен ће бити уписан у РНИДС-ову базу података, а недуго затим постаће активан – видљив на интернету. Након тога, на адресу е-поште коју сте навели приликом регистрације стићи ће вам обавештење о подацима унетим при регистрацији и линк за потврду. Кликком на линк потврђујете податке и адресу своје е-поште, чиме потврђујете регистрацију домена. Важно је да на приложени линк кликнете што пре, јер уколико то не урадите у року од 20 дана, ваш назив домена престаје да буде активан (неће радити веб-сајт и имејл који су на том домену).

Ко све учествује у регистрацији домена?

У процесу регистрације домена постоји неколико „учесника“ – физичких и правних лица:

- **Регистрант** – особа или предузеће на чије име се региструје домен. Битно је да регистрант будете ви (за личну употребу) или **ваша фирма** (за пословну употребу), јер само тако имате сва права и могућност управљања доменом.
- **Овлашћени регистар (ОР)** – предузеће код којег региструјете називе .rs и .срб домена и које је РНИДС овластио за тај посао. Све послове у вези са доменима – од регистрације, преко продужења и промене података, до промене самог ОР-а, обављате код изабраног овлашћеног регистра.
- **РНИДС** – организација која управља регистром назива националних интернет домена .rs и .срб и интернет инфраструктуром која омогућава њихову

сталну доступност. Ви као регистрант нећете имати потребе да се директно обраћате РНИДС-у, већ сва питања која се тичу регистрације решавате посредством свог овлашћеног регистра.

- **Административни контакт** – то можете бити ви, или особа, односно предузеће, ком дајете овлашћење за контакт са овлашћеним регистром и промену података у вези са доменом.
- **Технички контакт** – то такође можете бити ви, или особа, односно предузеће, које сте овластили да врши измену техничких података везаних за регистровани домен. То такође може бити и ваш изабрани административни контакт.

Име, односно назив административног и техничког контакта треба да упишете приликом регистрације домена.



Наши домени .rs и .срб могу се регистровати на рок **од једне до највише десет година**, уз могућност продужења регистрације **неограничен** број пута. Посебно је важно да водите рачуна о року за продужетак регистрације и обратите пажњу на **упозорења о истеку регистрације назива домена** која ће у више наврата стићи на пријављену адресу е-поште.

Назив домена **престаје да буде активан одмах по истеку периода** регистрације (престаје да буде видљив на интернету, а веб-сајт, е-пошта, као и сви сервиси који су везани за њега престају да функционишу). Уколико не продужите регистрацију у накнадном **року од 30 дана**, назив домена ће бити избрисан из регистра и поново ће бити **слободан за регистрацију**. Уколико се продужење регистрације изврши у том накнадном року, период регистрације почиње да тече од тренутка истека претходне регистрације.

07. Више домена за боље пословање

Већ је поменуто да се регистрањем варијација назива домена штитите од конкуренције и могућности да добар део ваших купаца заврши на неком од конкурентских сајтова. То је начин заштите у оквиру исте доменске екстензије, али треба водити рачуна и о осталим доменским екстензијама које се често користе на тржишту на коме сте присутни. Сходно томе, ако имате `nazivfirme.rs`, није згорег да региструјете и `nazivfirme.com`. Штавише, то можете да урадите код истог ОР-а. Притом, потребно је само да `nazivfirme.com` усмерите на `nazivfirme.rs` и који год од њих да ваш купац укуца у свој веб-прегледач, доћи ће на исти, ваш сајт. А уколико имате двојезични сајт, `nazivfirme.com` може да води на енглеску верзију сајта. То усмерење вам може обавити тим који вам одржава веб-сајт.

Такође, ако имате одређене производе или услуге које људи траже на интернету, добра је идеја регистровати све домене који асоцирају на њих. То не значи да вам за сваки од тих домена треба и посебан сајт. Напротив, довољно је усмерити их на веб-странице које садрже информације о њима а налазе се на „централном” сајту који је на домену чији је назив у складу са називом ваше фирме. На том сајту развијате опште пословање, али имате и јасно дефинисане продајне делове сајта до којих се стиже једноставно – преко ваших домена.

Домене који асоцирају на вас треба да региструјете чак и ако не планирате да их користите, да их не би регистровао неко други и искористио их за адресе својих сајтова на које би привукао купце који би иначе дошли код вас и вама оставили свој новац. Регистрацијом свих потребних домена штитите се од конкуренције.

Ако за то имате буџет, има смисла да закупите и домене који су слични вашем, али са словном грешком. Постоје појмови код којих се при куцању грешка прави најчешће на

истом месту, па ако знате за то, региструјте и те домене и усмерите их ка свом сајту. На пример, свесни тога да реч „рндис“ није баш најлакша за изговарање и да је људи често изговарају као „рндис“, РНИДС је регистровао и `rndis.rs` и усмерио на `rnids.rs`, тако да до РНИДС-овог сајта стигну и они који погреше при куцању веб-адресе.

Више домена не значи и више веб-сајтова.

08. Кад се ширите на страна тржишта

Како је Гугл посвећен томе да у претрагама приказује најрелевантније информације, а 93% потрошача користи интернет за локалне претраге, геотаргетирање (одређивање за коју географску локацију је неки садржај намењен) битан је параметар Гугловог алгорита за рангирање сајтова. Национални домен сам по себи има функцију геотаргетирања, јер је везан за одређену државу, па Гугл у локалним претрагама фаворизује сајтове на националним доменима (`.rs` у Србији, `.fr` у Француској, `.de` у Немачкој...), због чега доменску екстензију треба бирати према циљном тржишту.

Међутим, треба имати у виду да је видљивост сваког сајта глобална, био он на генеричком (нпр. `.com`) или националном домену, па када је локално порекло врло релевантно на глобалном тржишту (нпр. швајцарска чоколада, италијанско вино, чешко пиво, српска шљивица...), пожељно је и на страним тржиштима користити националне домене своје земље, јер локални домен таквом производу даје додатну димензију „производа са географским пореклом”.

“

Мреже користимо за промоцију, изузетно смо активни, али алкохол тамо не сме да се продаје, па заинтересоване усмеравамо на наш `.rs` сајт. Овај домен смо одабрали јер живимо у Србији и зашто не бисмо користили потпис своје земље. `Pruna.rs` је наш сајт, а кад бисмо рекли `Pruna.com`, већ не звучи пријатно. Али, промовишемо нашу земљу пошто смо веома популарни и у иностранству.

- Александар Новаковић, извршни директор, дестилерија и винарија „Пруна”, Вуковић

09. Како да заштитите свој интернет домен

Преузимањем контроле над доменом, хакери могу да приступе порукама компанијске е-поште (чиме угрожавају пословање ваше фирме), као и да преусмере домен на сајт који они контролишу (чиме угрожавају податке ваших купаца). Осим наношења директних финансијских губитака, хаковани назив домена може озбиљно угрозити кредибилитет ваше фирме и нарушити тешко стечено поверење.

Три врсте заштите за вашу максималну безбедност

Сигурносна решења која онемогућавају овакве врсте хакерских напада базирају се на строжој контроли приступа подацима везаних за домене. За .rs и .срб домене обезбеђене су чак три врсте заштите назива домена који се, притом, једноставно активирају.

1. Сигуран режим (Secure Mode)

Ово је режим који ће за сваку промену критичног податка о домену (промена DNS сервера, укључивање пуног приказа података на WHOIS сервису, измена података о административном контакту, и тако даље) захтевати **имејл потврду административног контакта**. Тек кад административни контакт потврди захтев, тражена измена ће бити омогућена.

2. Закључавање на страни клијента (Client Side Lock)

Овај вид заштите домена познат је и као **закључавање од стране овлашћеног регистра (Registrar Lock)**. Он подразумева забрану свих измена, са изузетком продужења регистрације, а за уношење било које друге промене **неопходно је „откључавање” домена од стране овлашћеног регистра**.

3. Закључавање на страни Регистра (Registry Lock)

Овај вид заштите уводи додатни ниво провере сваког захтева за измену података о доменима и подразумева **ручну проверу аутентичности захтева од стране РНИДС-а**, чиме се у највећој мери елиминише могућност злоупотребе и крађе домена.



Српски интернет домен за онлајн идентитет од поверења



Јединствен и домаћи

Сајтови на .rs и .srb доменима препознају се као домаћи, намењени **првенствено српском тржишту**. Међутим, српски национални домен је сјајан избор и за све оне производе чије је **локално порекло врло релевантно**, као што су нпр. ужичка пршута, ртањски чај, хомољски мед, пиротски ћилим или футошки купус. Притом се све накнаде **плаћају у динарима**, са корисничком подршком комуницира се на српском језику, а у случају било каквог спора у вези са националним доменима, **арбитража се врши у Србији**, а не негде у свету.

Убраја се међу најбезбедније

РНИДС је једини национални регистар у свету који омогућава чак **три врсте заштите назива домена**, при чему свака од њих захтева додатну проверу и одобрење приступа подацима о домену. Осим тога, приликом самог процеса регистрације смањена је могућност злоупотребе, јер наше националне интернет домene, за разлику од неких генеричких домена, не могу да региструју неидентификоване фирме или појединци.

Улива поверење

Ако је реч о пословном сајту и називу домена који је **регистрован на фирму**, како би требало, на адреси ruids.rs/whois **могу се добити информације о тој фирми**. Њени подаци, ако је реч о домаћој фирми, могу да се **провере на сајту Агенције за привредне регистре (apr.gov.rs)**, што кориснику пружа изврстан ниво сигурности. То са најчешће коришћеним генеричким доменима није могуће, јер ниједан WHOIS сервис не приказује податке о фирмама на које су регистровани називи таквих домена. Према истраживању из 2021. године, 62% интернет корисника у Србији највише поверења има у сајтове на .rs домену.

Лакше вас је наћи на интернету

Интернет претраге добрим делом засноване су на геолоцирању, тако да веб-сајтови на локалном домену и локалном језику и писму имају **веће шансе за боље позиционирање** у резултатима локалних интернет претрага. Сходно томе, интернет претраживачи дају предност сајтовима на .rs и .srb доменима на упите из Србије. Наравно, сви домени су подједнако видљиви глобално, али само национални домени имају предност у локалним претрагама.

Шири „асортиман“

У оквиру националних доменских простора имате већи избор слободних и потенцијално занимљивих појмова **за називе интернет домена**. Они могу да се региструју на два писма скоро свих језика који се говоре на територији Србије.

Додатна предност регистрације .srb домена

Захваљујући особености српске ћирилице да једном гласу одговара једно слово, .srb домен је једини интернет домен на свету који омогућава да се адресе сајтова изговарају управо онако како су и написане, што је од великог значаја за претраге на интернету које се све чешће обављају гласом.

Укратко о Фондацији РНИДС

Фондација „Регистар националног интернет домена Србије” (РНИДС) управља регистром назива националних .rs и .срб домена и интернет инфраструктуром која обезбеђује њихово беспрекорно функционисање и несметану доступност из било које тачке интернета.

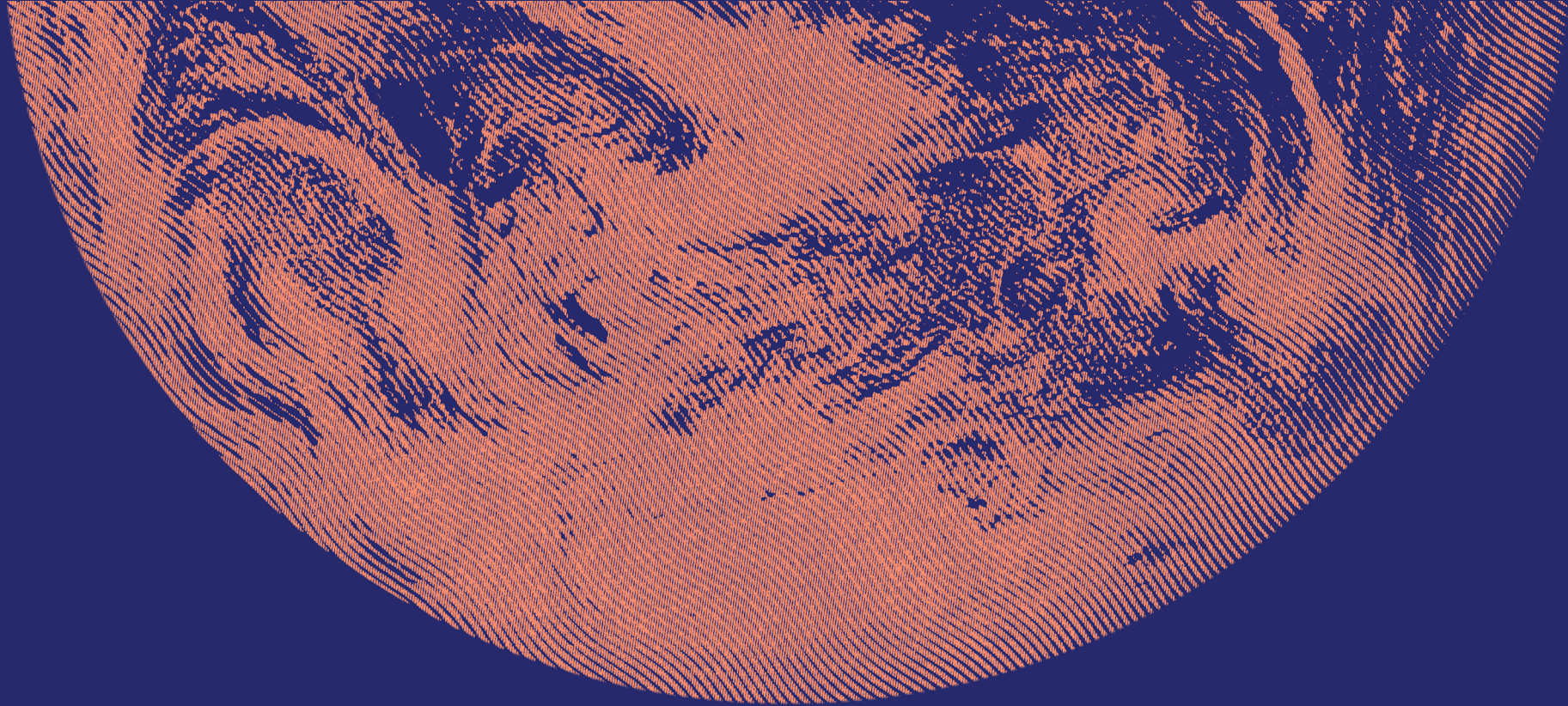
РНИДС-у је управљање .rs и .срб доменима, уз подршку надлежног министарства Републике Србије, делегирао ICANN – организација одговорна за управљање глобалном адресном структуром интернета.

Своје пословање базирамо на најбољој пракси и искуствима водећих светских регистара интернет домена највишег нивоа, уз употребу савремених технолошких решења. На наше интернет сервисе ослања се преко 50.000 предузећа. Ако би неки назив домена био недоступан, веб-страница на њему не би била видљива, онлајн сервис на њему не би радио, а његови корисници не би могли да размењују

електронску пошту. Кључни сервиси РНИДС-а раде на вишеструким локацијама и омогућавају непрекидно пружање услуга и у ситуацијама када дође до кvara на опреми, или прекида у комуникацијама. Системи који подржавају .rs и .срб домene раде без прекида откако су наши национални домени постали видљиви на интернету.

Осим техничке, РНИДС има и административну улогу, јер дефинише правила која регулишу регистрацију назива националних домена, као и спорове у вези са њима.

Такође, РНИДС активно ради на едукацији и промовисању одговарајућег присуства на интернету. Знање које смо стекли током година делимо широм Србије кроз конференције и стручне скупове које организујемо, или на којима учествујемо, у сарадњи са представницима локалне интернет заједнице.

**Е-пошта:**

kancelarija@rnids.rs

**Регистар националног
интернет домена Србије**

rnids.rs | рнидс.срб

Едукативни сајт РНИДС-а

domen.rs | домен.срб

**Конференција ДИДС
(Дан интернет домена Србије)**

dids.rs | дидс.срб

Друштвене мреже:

linkedin.com/company/rnids

facebook.com/rnids.rs

instagram.com/rnids

youtube.com/rnidsonline

Овлашћени регистри

rnids.rs/registri

WHOIS упит

rnids.rs/whois

ДОМЕН
РНИДС